

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність: 281 «Публічне управління та адміністрування»

Допускається до захисту

Зав.кар. ЗУАНЕ професор Соколовська Т.В.
(підпис)

« 04 » лютого 2022 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЯ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГРОМАД (НА МАТЕРАЛАХ ЗОЛОТОНІСЬКОЇ ГРОМАДИ ЧЕРКАСЬКОЇ ОБЛАСТІ)

Виконав: Іванько В. В.

підпис

Керівник: д.е.н., професор Соколовська Т.В.

підпис

Рецензент: д.е.н., професор Юхименко П.І.

підпис

Я, Іванько Віталій Вікторович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква – 2022

АНОТАЦІЯ

Іванько Віталій Вікторович. Формування та реалізація політики публічної безпеки громад (на матеріалах Золотоніської громади Черкаської області)

Досліджено теоретико-методологічні засади формування та реалізації політики публічної безпеки громад; форми участі громади у реалізації політики безпеки за місцем проживання; особливості забезпечення публічної безпеки і порядку національною поліцією України в умовах воєнного стану. Проаналізовано політику публічної безпеки Золотоніської ТГ, діяльність поліції щодо її забезпечення, міжнародні проекти та програми для реалізації ефективних практик публічної безпеки в Україні.

Використано методичні підходи, методи: загальнонаукові та спеціальні методи наукового дослідження, зокрема: гносеологічний та історичний методи для визначення поняття «публічна безпека»; порівняльно-правовий для аналізу вітчизняного законодавства у досліджуваній сфері; компаративного аналізу для дослідження кращих міжнародних практик формування та реалізації політики публічної безпеки громад; аналітичний метод для встановлення інструментів удосконалення політики публічної безпеки вітчизняних громад у тісній співпраці з Національною поліцією; метод статистичного аналізу було використано під час роботи з офіційними матеріалами Золотоніської ТГ та даними Державної служби статистики України, соціологічний – у процесі вивчення думки жителів досліджуваної громади при з'ясуванні рівня публічної безпеки та заходів органів місцевого самоврядування і місцевої поліції по її забезпеченню.

Виявлено, що під публічною безпекою розуміють сукупність інструментів, методів, заходів, спрямованих на збереження порядку та суспільних цінностей, охорону здоров'я, правопорядку та життєдіяльності держави та її громадян. Разом з тим, публічна безпека – це такий стан суспільства та держави, що забезпечує нормальне функціонування державної організації й реалізації її інтересів, збереження життя, здоров'я та майна людей, а також користування правами й свободами, гарантованими конституцією та іншими правовими приписами стан захищеності інтересів особи, суспільства і держави від зовнішніх і внутрішніх загроз.

Зроблено висновок, що забезпечення публічної безпеки громад, покращення стандартів життя їх мешканців потребує запровадження у їх діяльність процесу «мобілізації громади», у ході якого її членами та іншими суб'єктами активізується діяльність всередині громади, яка в довготерміновій перспективі планується, реалізується та оцінюється її окремими членами, групами і організаціями на основі принципів громадянської участі. Це потужний інструмент, який може використовуватися для розширення прав і можливостей жінок і вразливих груп у громаді, а також як засіб протидії порушенню прав людини. Це процес об'єднання якомога більшої кількості зацікавлених сторін у громаді для підвищення обізнаності людей стосовно потреби в певній програмі, допомоги у пошуках ресурсів та наданні послуг, а також посилення участі громадян у процесах прийняття рішень для сталого розвитку і самодостатності.

Надзвичайно актуальним, на нашу думку, особливо в умовах війни, є створення громадських формувань з охорони публічного порядку, які можуть стати надійним помічником правоохоронних органів щодо запобігання та припинення порушення прав і свобод громадян, охорони публічного порядку, боротьби зі злочинністю за умови, що правоохоронні органи й місцеве самоврядування будуть надавати належну допомогу й підтримку, якої сьогодні явно не вистачає. Корисним досвідом для України щодо забезпечення публічної безпеки громад є діяльність муніципальної поліції Польщі.

Одержані результати можуть бути використані при написанні стратегії розвитку громад у частині забезпечення їх публічної безпеки.

Кваліфікаційна робота магістра містить 99 сторінок, 4 таблиці, 7 рисунків, список використаних джерел із 50 найменувань, 1 додаток.

Ключові слова: публічна безпека, правопорядок, громада, мобілізація, поліція, громадські формування.

ANNOTATION

Ivanko V. Formation and implementation of the public security policy of communities (based on the materials of the Zolotonosha community of the Cherkasy region)

It has been investigated the theoretical and methodological principles of the formation and implementation of the policy of public security of communities have been studied; forms of community participation in the implementation of the security policy at the place of residence; peculiarities of ensuring public safety and order by the national police of Ukraine under martial law. The policy of public safety of Zolotoniska TC, the activities of the police regarding its provision, international projects and programs for the implementation of effective practices of public safety in Ukraine were analyzed.

It has been used methodical approaches, methods: general scientific and special methods of scientific research, in particular: epistemological and historical methods for defining the concept of "public safety"; comparative law for the analysis of domestic legislation in the researched field; comparative analysis for the study of the best international practices in the formation and implementation of community public security policy; an analytical method for establishing tools for improving the public security policy of domestic communities in close cooperation with the National Police; the statistical analysis method was used when working with the official materials of the Zolotoniska TG and the data of the State Statistics Service of Ukraine, the sociological method was used in the process of studying the opinion of the residents of the studied community when finding out the level of public security and the measures of local self-government bodies and the local police to ensure it.

It was revealed that public security is understood as a set of tools, methods, and measures aimed at preserving order and public values, health protection, law and order, and life activities of the state and its citizens. At the same time, public security is such a state of society and the state that ensures the normal functioning of the state organization and the realization of its interests, the preservation of life, health and property of people, as well as the use of rights and freedoms guaranteed by the constitution and other legal provisions. interests of the individual, society and the state from external and internal threats.

It was concluded that ensuring the public safety of communities and improving the living standards of their residents requires the introduction of the process of "community mobilization" into their activities, during which its members and other subjects activate activities within the community, which in the long-term perspective are planned, implemented and evaluated by individual members, groups and organizations based on the principles of civic participation.

It is a powerful tool that can be used to empower women and vulnerable groups in the community, as well as to counter human rights abuses. It is the process of bringing together as many stakeholders as possible in the community to raise people's awareness of the need for a certain program, help in finding resources and providing services, as well as increasing citizen participation in decision-making processes for sustainable development and self-sufficiency.

The obtained results can be used when writing a strategy for the development of communities in terms of ensuring their public safety.

The master's thesis contains 99 pages, 4 tables, 7 figures, a list of used sources from 50 items, 1 appendix.

Keywords: public safety, law and order, community, mobilization, police, public formations.

ЗМІСТ

ВСТУП	6
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГРОМАД	8
1.1. Теоретичні основи політики публічної безпеки та правопорядку	8
1.2. Форми участі громади у реалізації політики безпеки за місцем проживання	16
1.3. Особливості забезпечення публічної безпеки і правопорядку національною поліцією України в умовах воєнного стану	23
Висновки до розділу 1	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗОЛОТОНІСЬКОЇ ГРОМАДИ	32
2.1. Загальна характеристика діяльності Золотоніської громади	32
2.2. Оцінка діяльності поліції щодо забезпечення публічної безпеки та правопорядку	42
2.3. Аналіз політики публічної безпеки досліджуваної громади	50
Висновки до розділу 2	63
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОЛІТИКИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ГРОМАД	65
3.1. «Мобілізація» для посилення політики публічної безпеки громад	65
3.2. Концептуальні підходи щодо забезпечення громадської безпеки: міжнародний досвід	71
3.3. Ключові міжнародні програми та проекти для ефективних практик публічної безпеки в Україні	76
Висновки до розділу 3	81
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	87
ДОДАТКИ	93

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамов В.І., Ситник Г.П., Смолянук В.Ф. та ін. Глобальна та національна безпека: підручник. За заг. ред. Г.П.Ситника. Київ : НАДУ, 2016. 784 с.
2. Піх Н. С. Генеза наукової думки щодо поняття «громадська (публічна) безпека». Державне управління: удосконалення та розвиток № 10, 2015. URL: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=1661>.
3. Батраченко О. Поняття та ознаки публічної безпеки та порядку як об'єктів адміністративно-правової охорони. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2014. Вип. 29 (2.3). С. 84–86.
4. Панова О.О. Поняття, зміст і значення публічної безпеки та порядку. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія : Юридичні науки. 2016. Вип. 6(2). - С. 133-136.
5. Крищенко А. Є. Забезпечення публічної безпеки і порядку як завдання Національної поліції України. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ . 2017. № 1. С. 120-129.
6. Ярмиш Н. О. Принципи забезпечення громадської безпеки . Наше право. 2015. № 6. С. 124-129.
7. Закон України «Про національну безпеку». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>.
8. Закон України «Про національну поліцію». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
9. Пономарьов С.В. Поняття та зміст публічної безпеки в системі сектору безпеки і оборони. Право.ua. 2017. № 2. С. 111-115.
10. Мюджахіт Б. Наукові підходи до визначення понятійнокатегоріального апарату стратегічного управління в умовах забезпечення публічної безпеки. URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/np/article/download/442/445>.

11. Шадська У. Безпека громади: пошук спільних рішень посібник. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/350/Bezpeka_Hromad.pdf.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення. Відомості Верховної Ради Української РСР (ВВР) 1984, додаток до № 51, ст.1122. Редакція від 16.07.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
13. Крищенко А. Є. Забезпечення публічної безпеки і порядку як завдання Національної поліції України. Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ. 2017. № 1 (13). С. 120–129.
14. Віденська декларація ООН «Декларація про право на розвиток» 1990 р. URL: https://www.un.org/ru/documents/decl_conv/declarations/viendec93.shtml.
15. Європейська хартія прав міст. URL: <http://www.slg-coe.org.ua/wp-content/uploads/2015/05/Principle-9.-European-chart.pdf>.
16. Карий О.І., Панас Я.В. Місцеві ініціативи та залучення громадськості до здійснення місцевого самоврядування. Навчальний посібник для посадових осіб місцевого самоврядування. Асоціація міст України К., ТОВ «ПІДПРИЄМСТВО «ВІЕН ЕЙ», 2015. 176 с.
17. Конституція України. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 30, ст. 141 .URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>.
18. Шевченко О. В., Романова В. В., Жаліло Я. А. та ін. Децентралізація і формування політики регіонального розвитку в Україні : наук. доп.; за наук. ред. д-ра екон. наук Я. А. Жаліла. Київ : НІСД, 2020. 153 с.
19. Зелена книга Української благодійності 2014. Упорядкувала: К. Соболева-Зоркіна. Асоціація Благодійників України та Громадський простір. К.: 2015. 46 с.
20. Карий О. І. Перетворення мешканця міста на просумента у процесі стратегічного планування розвитку міста. https://armgpublishing.com/wp-content/uploads/mmi/volume-6-issue-1/mmi2015_1_32_44.pdf.

21. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 13, ст.91. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#Text>.

22. Закон України «Про доступ до публічної інформації». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 32, ст. 314. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>.

23. Барба В.Є. Поняття публічної безпеки і порядку як об'єкта взаємодії територіальних підрозділів Національної поліції з органами місцевого самоврядування. Південноукраїнський правничий часопис. 2018. № 4. Ч. 1. С. 32.

24. Дорох В.В., Черній О.В. Форми участі громадськості в процесах прийняття рішень: Навч.- метод. посіб. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2018. 104 с.

25. Афонін Д. С., Боксгорн А. В. Особливості забезпечення публічної безпеки і порядку національною поліцією України в умовах воєнного стану. Південноукраїнський правничий часопис. 1-2'2022. С. 224-230.

26. Ковалів М.В., Іваха В.О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. URL: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I.

27. Наказ МВС України від 10.08.2016 № 773. «Про затвердження Порядку організації взаємодії Національної гвардії України та Національної поліції України під час забезпечення (охорони) публічної (громадської) безпеки і порядку». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-16#Text>.

28. Наказ МВС України від 04.10.2019 № 835 «Про затвердження Положення про функціональну підсистему забезпечення охорони публічного (громадського) порядку і організації безпеки дорожнього руху єдиної державної системи цивільного захисту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1199-19#Text>.

29. Постанова Кабінету Міністрів України від 10 жовтня 2001 р. № 1306. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vnesennya-zmin-do-postanovi-a1105>.

30. Закон України «Про правовий режим воєнного стану». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 28, ст.250.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>.

31. Закон України «Про основи національного спротиву». Відомості Верховної Ради (ВВР), 2021, № 41, ст.339.
URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20#Text>.

32. Постанова Кабінету Міністрів України «Питання запровадження та здійснення деяких заходів правового режиму воєнного стану» від 08.07.2020 № 573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/573-2020-%D0%BF#Text>.

33. Ковалів М.В., Іваха В.О. Діяльність органів внутрішніх справ в умовах воєнного стану. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія: Юридичні науки. 2016. № 837. С. 65-70. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2016_837_12.

34. Сміжак Б. В. Форми і методи взаємодії поліції та громадськості у питанні забезпечення режиму воєнного стану. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/bitstream/123456789/21754/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%202022_p044-047.pdf.

35. Постанова КМУ від 12.06.2020 №728-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Черкаської області». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/728-2020-%D1%80#Text>.

36. Рішення Золотоніської міської ради від 22.10.2019 року № 48-12/VII з 01.01.2020 року. URL: http://zolo.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/5_2.pdf.

37. Рішення Золотоніської міської ради від 22.10.2019 року № 48-13/VII з 01.01.2020. URL: http://zolo.gov.ua/wp-content/uploads/2021/04/5_2.pdf.

38. Стратегія розвитку Золотоніської територіальної громади на 2022-2027 роки. URL: <http://zolo.gov.ua/wp-content/uploads/2022/01/PROYEKT-STRATEGIYA-vsi-chasti-ZOLOTONOSHA-TG.pdf>.

39. Копанчук В.О. Особливості державної політики у сфері національної безпеки в зарубіжних країнах. Вісник Національного університету

цивільного захисту України (Серія: Державне управління). 2017. Вип. 2 (7). С. 103–109.

40. Рішення Золотоніської ТГ від 28.03.2017 № 20-7/VII м. Золотоноша. «Про створення комунального підприємства Золотоніської міської ради «Муніципальна варта» та затвердження його Статуту». URL:http://zolo.gov.ua/wp-content/uploads/2017/07/21_7.pdf.

41. Rowlands Jo. Questioning Empowerment: Working with Women in Honduras. Oxfam (UK and Ireland), 1997. 180 p.

42. Сила Т., Форрестер С. Мобілізація громад: досвід ПРООН у реалізації громадської безпеки і соціальної згуртованості. Посібник для мобілізаторів громад. URL: <https://caritas-spes.org/uploads/admin/files/doc4.pdf>.

43. Муніципальний розвиток за участю громад: Монографія у 2-х т. Суми: Університетська книга, 2013. заг.ред.Петрущенко Ю.М. Суми: Університетська книга, 2013. 354 с.

44. Семигіна Т. Б., Лиховид Д. О. Колективна дотація та самоорганізація територіальної громади. Записки НаУКМА. 2015. . С.70-74.

45. Гайдай В. Механізми забезпечення охорони громадського порядку на місцевому рівні в умовах децентралізації влади: досвід ЄС для України. Public administration aspects 9 (2) 2021. С. 57-67.

46. Піх Н. С. Забезпечення громадської (публічної) безпеки у країнах Європейського Союзу. Інвестиції: практика та досвід № 3/2020. С.143-146.

47. Малишев К.В., Хробуст О.О. Актуальні питання у сфері державного управління. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Державне управління. Том 31 (70) № 5 2020.С. 143-145.

48. «Право-поліція» в Україні. URL:<http://pravopolice.org/ua>.

49. Брунова-Калісецька І. , Донос Л., Каневська В. та ін.. Партиципативні процеси: планування, фасилітація і модерація заходів. Київ 2019. URL: https://pauci.org/upload/files/GUIDELINE_2_PS.pdf.

50. Безпека для громадян. URL:<https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/bezpeka-ta-oborona/bezpeka-dlya-gromadyan>.